

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM
2010-08-12
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
14049-10 E
Enhet 1:1

SÖKANDE

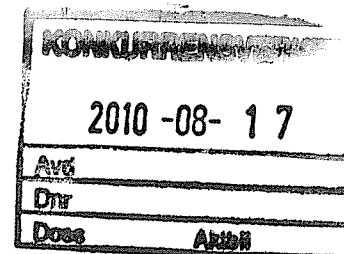
Tage & Söner Byggnads AB, 556118-4440
Rödkullsvägen 4
302 41 Halmstad

MOTPART

Laholms Kommun
Teknik- och service kontoret
Humlegången 6
31280 Laholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

DOMSLUT

Förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen ska göras om.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut den 9 juli 2010 upphör därmed att gälla.

BAKGRUND

Laholms Kommun (kommunen) har genomfört en upphandling av en byggentreprenad för Veingeskolan F-9, Fas 2-3. Av tilldelningsbeslut den 29 juni 2010 framgår att Skanska Sverige AB (Skanska) vunnit upphandlingen.

Förvaltningsrätten har den 9 juli 2010 beslutat att upphandlingen tills vidare inte får avslutas.

YRKANDEN M.M.*Tage & Söner Byggnads AB*

Tage & Söner Byggnads AB (bolaget) yrkar att förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse skett, innebärande att kommunen ska förpliktas att göra om anbudsutvärderingen, varvid Skanskas anbud inte ska medtas vid prövningen. Därutöver yrkas att förvaltningsrätten ska förordna interimistiskt att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats. Bolaget anför i huvudsak följande. Av förfrågningsunderlaget, Hissdokumentation, punkten 7, framgår att transportsystem ingår i byggentreprenaden och att hissinstallationerna i entreprenaden hör till byggentreprenaden. Av förfrågningsunderlagets Administrativa föreskrifter, AFB.31 framgår att anbud ska vara uppställt enligt anbudsformulär för samtliga fackområden. Av anbudsformuläret för byggentreprenaden i upphandlingen framgår i det inledande stycket att anbudet bl.a. omfattar att utföra hissinstallation. Anbudsformuläret efterfrågar separat pris på hissinstallationen.

För upphandlingen gäller utöver bestämmelserna i Administrativa föreskrifter standardavtalet AB04. Bestämmelserna i 1 kap. 2 § AB04 styr an-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning I**DOM**Sida 3
14049-10 E

budsgivares tolkning av förfrågningsunderlaget. Av denna framgår att kontraktshandlingarna kompletterar varandra. Enligt kommentaren till bestämmelsen är den ett uttryck för principen att ett arbete som ska ingå i entreprenaden bara behöver redovisas på ett ställe så länge handlingarna är lämpligt och konsekvent samordnade. Uppgiften i handlingen Hissdokumentation gör att en anbudsgivare haft att utgå från att hissinstallationen även innefattats i byggentreprenaden. Det sagda gäller särskilt med hänsyn till anbudsformulärets uppställning med angivande av hissinstallation vad avser omfattning och separat pris avseende densamma. Det finns inget utrymme för att tolka förfrågningsunderlaget på annat sätt.

Skanska har avgett anbud i anbudsformulär och därvid uppenbarligen feltolkat förfrågningsunderlaget som om hissinstallationen innefattas i elentreprenaden. Skanska har inte prissatt hissinstallationen och har för övrigt tagit bort ordet hissinstallation från åtagandet i det första stycket i anbudsformuläret.

Anbud som inte uppfyller kravet ska förkastas av upphandlande enheter och inte tas upp till prövning. Dessa anbud är "orena". Kommunen har felaktigt låtit anbudet från Skanska gå vidare till anbudsprövning, trots att anbudet avviker från uppställt krav på att ha angett efterfrågat pris på hissinstallationen. Kommunen har genom att uppta det orena anbudet från Skanska till prövning förfarit på ett sätt som har stått i strid med principen om likabehandling i 1 kap. 9 § LOU. Som en direkt konsekvens därav har bolaget lidit skada, eftersom kontraktet annars skulle ha tilldelats bolaget.

Upphandlingen ska rättas, eftersom de fel som begåtts inte är så allvarliga att det krävs att upphandlingen ska göras om.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1**DOM**Sida 4
14049-10 E*Laholms Kommun*

Utvärdering av anbud tillhörande Veingeskolan F-9, Fas 2-3, har skett i två steg, ett kvalificeringssteg där anbudsgivarna bl.a. har skickat in ett komplett anbudsformulär till kommunen och ett utvärderingssteg där den information som bl.a. angavs i anbudsformulär nollställs anbudsgivarna emellan. Därefter har tilldelning av kontrakt skett till det bolag som lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Kommunen har i samråd med juridisk hjälp insett att nollställningen av anbuden inte gått riktigt till. Syftet med att nollställa anbuden under punkt "hissinstallation" var att undvika feltolkning av utvärderingen av anbuden. Dock har det visat sig att detta inte kunnat ske utan att egna värderingar av anbuden har lagts in. Därutöver har Skanska upptäckt en felaktighet i förfrågningsunderlaget och i anbudsformuläret tillhörande byggentreprenaden för projektet, innebärande att det av förfrågningsunderlaget framgår att hissinstallation omfattas av två entreprenader, el- och byggentreprenaden, där meningen var att el-entreprenör ska inhandla och installera hiss, men att byggentreprenaden ansvarar för byggåtgärder i samband med detta och rivning av befintlig hiss. Skanska har reserverat sig mot detta. För att inte hamna i en diskussion med vinnande entreprenör kring omfattning av entreprenaden yrkar kommunen i första hand att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen ska göras om.

DOMSKÄL*Tillämpliga bestämmelser*

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 5
14049-10 E

Förvaltningsrätten har enligt 16 kap. 2 § första stycket LOU att pröva om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i lagen. Om så är fallet och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Förvaltningsrättens bedömning

Av utredningen i målet framgår att Skanska i sitt anbud har utelämnat efterfrågad uppgift i anbudsformuläret avseende pris för hissinstallation, och att leverantören trots det gått vidare till utvärderingen. Vidare anger kommunen att Skanska i sitt anbud reserverat sig mot de krav som uppställts i förfrågningsunderlaget avseende just hissinstallationen, eftersom Skanska ansett att förutsättningarna för anbudets utförande inte klart framgår av förfrågningsunderlaget. Med hänsyn härtill borde kommunen rätteligen inte ha låtit Skanska gå vidare till utvärderingen.

Kommunen medger därutöver att utvärderingen av anbudet gjorts på ett felaktigt sätt genom att kommunen vid utvärderingen av anbudet har utslutit efterfrågade uppgifter om pris i förfrågningsunderlaget avseende hissinstallation. Detta framgår också av utvärderingsprotokollet, i vilket pris för hissinstallation har tagits bort i sin helhet i samtliga anbud, dvs. anbudet har "nollställts" avseende prisuppgift för hissinstallation.

Kommunen anger obesträtt, utan att precisera dessa, att "egna värderingar" har lagts in vid utvärderingen av anbudet efter det att kommunen valt att "nollställa" anbudet avseende pris för hissinstallation. Detta i syfte att kompensera de brister som kommunen numera funnit i förfrågningsunderlaget.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Mot den bakgrunden får kommunen även anses ha ändrat förutsättningarna för upphandlingen på ett sätt som väsentligen skiljer sig från vad som anges i förfrågningsunderlaget.

Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten att bristerna i upphandlingen är så allvarliga att den bör göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B LOU)

Lars Dahlström

Rådman

Föredragande i målet har varit Henny Johansson.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens dom/beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Tala om varför Ni anser att domen/beslutet ska ändras och vilken ändring Ni vill ha. Sänd även med sådant som Ni anser ha betydelse och som Ni inte tidigare gett in.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ett överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. För offentlig part räknas dock treveckorstiden från den dag dom/domen/beslutet meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Tala om vilken dom eller vilket beslut Ni överklagar genom att anteckna förvaltningsrättens namn och målnummer.

Underteckna skrivelsen, gör namnförtydligande samt uppge personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Adress och telefonnummer till Er arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där Ni kan nås för delgivning. Har Ni redan tidigare lämnat dessa uppgifter i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver Ni inte uppge dem igen.

Om Ni anlitar ombud kan ombudet i stället underteckna skrivelsen. Ombudet ska sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av förvaltningsrättens dom/beslut.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten